

## СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗМІСТ КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

*У статті розглядається новий вид соціальних практик: комунікативні практики, що реалізуються у всесвітній мережі Інтернет. Визначено основні характерні особливості соціальних та інтернет-практик. З'ясовано, що комунікативні практики в мережі Інтернет полягають в обміні інформацією між користувачами та реалізуються як спілкування або обмін контентом. Зроблено висновок про те, що комунікація у віртуальному просторі постає як відтворення, продовження соціальної реальності з додатковими сервісами та можливостями.*

**Ключові слова:** соціальні практики, інтернет-практики, комунікативні практики, Інтернет.

**Постановка наукової проблеми.** Стрімкий розвиток та поширення інформаційно-комунікативних та віртуальних технологій зумовлюють зміни у практиках сучасної особистості та розширення простору для їх реалізації. На сучасному етапі розвитку дослідження вітчизняних та зарубіжних учених (Л. Д. Бевзенко, Т. І. Заславська, В. В. Зотов, В. В. Кизима, О. М. Кочубейник, В. В. Посохова, А. Л. Радкевич, Т. М. Титаренко тощо) вивчають особливості різних аспектів соціально-психологічних практик. Дослідження науковців спрямовані на розкриття значення та наслідків впливу новітніх технологій на умови та особливості розгортання практик. Необхідність вивчення нових повсякденних практик особистості, зокрема комунікативних, що розгортаються в мережному просторі, зумовлюють актуальність теми.

**Мета статті:** проаналізувати особливості, зміст та сутність комунікативних практик сучасної особистості, які розгортаються у всесвітній мережі Інтернет.

Таким чином, для розкриття соціально-психологічного змісту комунікативних практик в мережі Інтернет нами були визначені наступні завдання:

1. Здійснити теоретичний аналіз науково-психологічних досліджень соціальних та інтернет-практик.
2. Дослідити місце та роль комунікативних практик у системі соціальних інтернет-практик.
3. Розкрити соціально-психологічний зміст комунікативних практик в мережі Інтернет.

Сучасний комп'ютеризований світ веде до зміни принципів організації життєдіяльності суспільства, його поведінки, оскільки опанування новітніх технологій – це опанування нового комунікативного середовища з характерною для нього специфікою діяльності. На сучасному етапі суспільного розвитку в результаті стрімкого поширення новітніх технологій відбувається трансформація соціальних та міжособистісних відносин, що позначається на змінах у повсякденних практиках сучасної людини.

Свій внесок у розвиток соціологічної теорії практик та дослідження повсякденних взаємодій зробили такі зарубіжні дослідники, як П. Бурдьє, В. С. Вахштайн, Л. Вітгенштейн, В. В. Волкова, Г. Гарфінкел, Е. Гідденс, І. Гофман, І. Ф. Девятко, Е. Дюркгейм, Т. І. Заславська,

В. В. Зотов, Н. Еліас, Дж. Остін, А. Реквіц, Дж. Серль, М. Фуко, П. Штомпка, А. Шюц тощо.

У вітчизняній психології досліджують соціально-психологічні практики життєконструювання Л. Д. Бевзенко, Я. А. Гавриленко, Ю. Д. Гундєртайло, О. Г. Злобіна, В. В. Кизима, О. М. Кочубейник, В. В. Посохова, Т. М. Титаренко, Ю. А. Чаусова).

На сьогодні не існує універсального визначення поняття "соціальні практики". Різні наукові дослідження розглядають це соціально-психологічне явище як спосіб взаємодії з собою та навколишнім середовищем; конкретну щоденну звичну діяльність; сукупність дій або навичок поведінки з предметами та людьми; практичні знання та конкретні навички, результатом яких є вміння виконувати певні дії тощо.

Концептуалізації поняття соціальних практик сприяли три сучасні теорії: етнометодологія Г. Гарфінкеля, теорія структурації Е. Гідденса, структуралістський конструктивізм П. Бурдьє. Для кращого розуміння соціальних практик, зокрема комунікативних, в контексті нашого дослідження розглянемо більш детально ці підходи.

Основні формальні властивості соціальних практик в розумінні Г. Гарфінкеля – це те, що за повсякденними соціальними взаємодіями можна простежити та дати їм раціональне конкретне пояснення. Дослідник вважав, що, пояснюючи свої дії, індивіди роблять ці дії раціональними, тим самим роблячи соціальне життя упорядкованим та зрозумілим. В основі повсякденних дій лежить взаємне розуміння індивідами одне одного, яке є не лише сукупністю формальних правил, а певною згодою між ними, що є необхідною для "нормальної" соціальної взаємодії [7].

Б. Бурдьє розглядав соціальні практики як все, що робить індивід та як здатність соціальних суб'єктів перевіряти свої поведінкові акти на відповідність тим уявленням про навколишню дійсність, які склалися у суспільстві. Ці практики визначають його образ мислення і поведінки у відповідності з тим, що є доступним та недоступним, в залежності від того, яке положення індивід займає у суспільстві. З одного боку, вони детермінуються соціальним середовищем, з іншого – впливають на середовище, змінюючи його структуру. Соціальною

практикою можна вважати як доцільні дії індивідів з перетворення соціального світу, так і щоденні, звичні вчинки, що не вимагають пояснення і здаються нелогічними та безглуздими. В одній практиці можуть бути наявні елементи інших практик, тих, які були здійснені за інших умов та обставин. Таким чином, у неї є багато складових елементів та може бути більш або менш довга історія, яка вказує на передумови її формування та зв'язок із соціальними структурами [4; 5, с. 102-108; 6].

За теоретичною концепцією Е. Гідденса, всі соціальні практики є впорядкованими у просторі та часі та прив'язаними до певного контексту, фону [8]. Основу розуміння терміну "фон" (background), запозиченого з гештальт-психології, у теорії практик було закладено Л. Вітгенштейном. Дослідник розглядав це поняття як весь сенс змісту життя, на основі якого виокремлюється певний вид діяльності або практики. Таким чином, фоном є сама культура суспільства, а одні й ті самі види практики, які відбуваються на різному фоні, можуть мати різне значення [6].

В. Волков доповнював, що найпростіше розуміння фонові практики є "просто контекст, в якому інтерпретується висловлювання або поведінка". На думку Дж. Серля, розуміння будь-якого, навіть найпростішого висловлювання вимагає певних знань про культуру та прийняті в ній способи діяльності. Без цих знань це висловлювання може бути беззмістовним та незрозумілим [6, с. 18-20]. Ми погоджуємося з дослідниками, оскільки кіберпростір є середовищем масової комунікації, в якій приймає участь велика кількість людей з різних куточків планети, що відрізняються між собою досвідом, культурою, картиною світу. Для взаєморозуміння користувачів необхідною умовою є знання особливостей комунікації у мережі, специфіки кіберкультури з її поняттями, цінностями, специфічною мовою, традиціями, а також слідування певним стандартам та правилам, що є спільними для всіх.

Будучи одними з найпопулярніших сучасних засобів масової комунікації, Інтернет та соціальні мережі стали звичною та невід'ємною частиною повсякденного життя суспільства, що характеризує їх як важливу частину сучасної соціальної реальності. З їх допомогою мільйони людей щодня без зайвих зусиль мають змогу підтримувати вже існуючі соціальні зв'язки або займатися пошуком та розвитком нових. Таким чином, відбувається "рутинізація" практичних дій, що забезпечує стабільність щоденної діяльності особистості.

П. Бергер та Т. Лукман наголошують на тому, що будь-яка людська діяльність піддається "хабітуалізації" (habitualization), тобто "узвичаєнню", що передбачає стабільну основу для відтворення людської діяльності з мінімальною витратою зусиль. Маючи визначений наперед набір дій та відчуття стабільності, зникає необхідність постійно вирішувати одні і ті самі завдання [3, с. 89-92; 8].

Здійснення практик відбувається за допомогою ви-

користання різних інструментів. Таким інструментом може бути власне тіло людини [5, с. 135; 8, с. 174-182], голос, фрази, органи відчуттів, а також неживі предмети, різні інструменти та підручні засоби [6, с. 72], які опосередковують соціальну взаємодію між людьми та забезпечують її цілісність і послідовність. За М. Кастельсом, така взаємодія забезпечується фізичною доступністю новітніх електронних засобів комунікації. Обмін інформацією, спілкування, рух товарів та послуг — усе це забезпечується використанням матеріальних пристроїв [10].

Технічна потреба в речах при виконанні соціальних функцій, застосування їх у повсякденній практичній діяльності функціонально організовує соціальний простір сучасної особистості, а також певним чином робить її від них залежною. К. Кнорр-Цетіна вважає, що навіть ідентичність особистості, її місце та значення соціального Я визначається залежно від об'єктно-речового оточення, яке зводиться до технологічного рівня. Зокрема, процес самоідентифікації проходить стадію ототожнення себе з річчю, наприклад, коли працівник пропонує себе як товар у процесі пошуку роботи [11, с. 267—306].

У сучасному суспільстві особистість все більше орієнтується на технологічні об'єкти як джерела набуття свого Я та побудови власного життя та життєвого простору, виникає все більше нових споживацьких практик, зростає кількість товарів та послуг, що обумовлюється не потребами, а бажаннями людей. Зокрема, новітні технології все більше використовуються здебільшого для демонстрації свого соціального становища. Так, російські дослідниці Я. М. Роціна та А. Ю. Глухих звертають увагу на зміни в образі життя суспільства з кінця ХХ століття, які пов'язані зі світовим розвитком технічного прогресу, зі змінами цінностей суспільства, збільшенням споживчих інтересів. Практики складають стиль життя особистості, вони повторюються в повсякденній поведінці та визначають положення людини в соціальному просторі [9; 13; 16].

Для того, щоб відноситися до певної групи, особистість повинна демонструвати відповідний образ життя, використовувати певні практики. Проте, стиль життя сучасного суспільства зазнає певної стандартизації. З інформаційно-технічним розвитком раніше недоступні практики стають звичними для більшості людей. Саме тому в процесі мережевої взаємодії все важче стає визначити приналежність користувачів до якоїсь певної соціальної групи.

Серед вітчизняних вчених Л. Д. Бевзенко виділяє комунікацію як основну функцію стилю життя сучасного суспільства [1, с. 10-11]. В процесі життя різноманітні практики постійно розходяться, співпадають, переходять одна в одну, змагаються між собою, замінюють одна одну. Тобто процес практикування і складає саме життя. Практики в сучасному суспільстві характеризуються відкритістю, самоорганізованістю, умовністю їх поділу. Характерною їх спільною особливістю є неможливість

будь-якої форми домінування або влади як над людьми, так і над тваринами, природою в цілому. Дослідниця класифікує практики за різними принципами [2, с. 229–248]:

1. За інституціональним принципом (професійні, сімейні, культурні, релігійні, економічні, політичні, практики здоров'я, відпочинку тощо).

2. За сферами життя: *вітальні* (харчування, прийом ліків, виконання оздоровчих процедур – дієти, тілесні практики, дихання), *соціальні* (комунікативні, рольові, практики мережевої взаємодії тощо), *духовні* (інтелектуальні, медитативні, містичні, молитовні та ін.).

3. В інформаційному суспільстві можливо також виділити практики *реальні* та *віртуальні*.

Розвиток комунікативних зв'язків у мережевому суспільстві формує особливий простір для здійснення соціальних практик. Інформаційно-комунікативний простір постає як соціальна інфраструктура, що набуває особливостей тих комунікативних практик, які її конструюють, зокрема, вільний та рівноправний характер комунікації. Вирішальне значення в цьому процесі відіграє використання інформаційно-комунікативних технологій, особливе місце серед яких займає мережа Інтернет. З одного боку всевітня мережа є засобом, а з іншого – середовищем реалізації комунікації. Таким чином, комунікація у віртуальному просторі є відтворенням, продовженням соціальної реальності, в якій усі зв'язки ґрунтуються на комунікації та використанні новітніх інформаційно-комунікативних засобів та технологій (інтернету, комп'ютера, планшету, мобільного телефону, різноманітних гаджетів тощо). На взаємодію з віртуальним навколишнім середовищем, пристосування його до свого життя та потреб вказують Т. О. Ларіна, В. В. Посохова, Т. М. Титаренко. Зміна соціальної ситуації, поява нових можливостей для навчання, роботи, самореалізації та самовираження змінює поведінку сучасної особистості. Вона постійно знаходиться у ситуації вибору між новим та звичним, між незнайомим та знайомим, відомим та невідомим, весь час ризикуючи власною безпекою. Поява нових технологій викликає сумніви та недовіру, адже ніхто не може передбачити майбутні наслідки їх використання та напрям розвитку суспільства. Важливого значення набуває побудова свого життєвого простору та майбутнього в умовах безпечної комунікації, довіри до свого реального та віртуального оточення, впевненості в своїй захищеності, мінімізації їх шкідливого впливу на своє життя [12; 14; 17; 18].

Практики постають як сукупність реальних повторюваних і свідомих дій та навичок, що відображають характер буття суспільства у певному культурному середовищі, яким є також соціальні мережі. Вони характеризуються відкритістю, безперервним розвитком, великим різноманіттям, тісним зв'язком з життям людини. Дослідниця виокремлює три структурні компоненти практик життєконструювання:

1. "*Відкритість особистості*". Відкритий, вільний

взаємообмін енергією та інформацією з навколишнім середовищем задля власного розвитку та культурного збагачення.

2. "*Комунікативний простір особистості*". Це простір "значущих стосунків", взаємодія особистості з оточуючим середовищем, соціумом, який характеризується як динамічність, так і відносно стабільним характером, оскільки є повсякденним, передбачуваним та стабільним.

3. "*Конфігурація реальностей*". Звільнення від соціальних стереотипів щодо зовнішнього вигляду, спілкування, особистісних проявів особистості відносно її віку, досягнення певної вікової свободи, більш конструктивного ставлення до життєвого шляху, власної історії, досвіду.

Функціональність, різноманіття сфер та напрямків всевітньої мережі Інтернет, як зазначає А. Л. Радкевич, сприяє "генеруванню нових соціальних практик як віртуальних аналогів традиційних соціальних практик, пов'язаних з трудовою, освітньою та розважальною діяльністю, політичною, комунікативною поведінкою". Ці соціальні практики, що ґрунтуються на використанні інтернету, дослідник називає "соціальними інтернет-практиками" та визначає як "сукупність рутинних дій та звичних способів поведінки, пов'язаних з використанням мережі для вирішення проблем або підвищення ефективності діяльності в різноманітних сферах життя, а також для задоволення різноманітних потреб" [15].

Місце та роль комунікативних практик у системі соціальних інтернет-практик допомагає зрозуміти класифікація А. Л. Радкевича, в якій він зазначає, що комунікативні інтернет-практики полягають в обміні інформацією між користувачами та реалізуються як спілкування (обмін різного роду повідомленнями) або обмін контентом (документами, аудіо або відеозаписами, фотографіями тощо). Таким чином, комунікативні інтернет-практики – це засоби та форми взаємодії людей в процесі повсякденної життєдіяльності, які здійснюються за допомогою новітніх інформаційно-технічних засобів. Зазначена класифікація соціальних інтернет-практик представлена на рис. 1.

**Висновки.** Таким чином, комунікативні інтернет-практики являють собою сукупність спеціальних знань та навичок, необхідних для здійснення звичної комунікації за допомогою новітніх інформаційно-технічних технологій. Комунікативні інтернет-практики характеризуються такими особливостями, як інструментальність, колективність, звичність, фоновий та рутинний характер, а також відкритість, велике різноманіття, безперервний розвиток та тісний зв'язок з життям людини. У віртуальному просторі комунікація постає як відтворення, продовження соціальної реальності, що розширює простір самореалізації, діяльності, творчості, відпочинку тощо. Соціальні практики змінюються, наповнюються новим змістом, їх спектр розширюється. Саме тому вивчення сучасних інтернет-практик як потенціалу для розвитку та життєдіяльності сучасної особистості є особливо актуальним напрямком для подальших досліджень.



Рис. 1. Класифікація соціальних інтернет-практик за А. Л. Радкевичем

## ЛІТЕРАТУРА

- Бевзенко Л. Д. Стили жизни переходного общества / Л. Д. Бевзенко. – К.: Ин-т социологии НАН Украины, 2008. – С. 10-11.
- Бевзенко Л. Д. Постнеклассические практики: возможность концептуализации в логике габитуальных и социокультурных трансформаций / Л. Д. Бевзенко // Постнеклассические практики: опыт концептуализации : Коллективная монография / Под общ. ред. В. И. Аршинова и О. Н. Астафьевой. – СПб.: Изд. дом "Мирь", 2012. – С. 229-248.
- Бергер П. Социальное конструирование реальности: трактат по социологии знания / П. Бергер, Т. М. Лукман. – М.: МЕДИУМ, 1995. – С. 89-92.
- Бурдые П. Начала / П. Бурдые. – М.: Socio-Logos, 1994. – 288 с.
- Бурдые П. Практический смысл / П. Бурдые / пер. с фр. А. Т. Бикбова, К. Д. Вознесенской, С. Н. Зенкина, Н. А. Шматко; общ. ред. и послесл. Н. А. Шматко. – СПб.: Алетейя, 2001. – 562 с.
- Волков В. В. Теория практик / В. В. Волков., О. В. Хахордин. – СПб., 2008. – 297с.
- Гарфинкель Г. Исследования по этнометодологии / Г. Гарфинкель. – СПб.: Питер, 2007. – 335 с.
- Гидденс Э. Устроение общества: Очерк теории структуризации / Э. Гидденс. – М., 2003. – 528 с.
- Глухих А. Ю. Социокультурные механизмы формирования презентации (в контексте концепции стиля жизни) [Электронный ресурс] / А. Ю. Глухих. – Режим доступа: <http://maiskoechtivo.pstu.ru/2006/1/1.htm/>.
- Кастельс М. Галактика Интернет: Размышления об Интернете, бизнесе и обществе / Пер. с англ. А. Матвеева; под ред. В. Харитонова. – Екатеринбург: У-Фактория, 2004. – 328 с.
- Кнорр-Цетина К. Социальность и объекты /К. Кнорр-Цетина // Социология вещей: сб. статей / под. ред. В. Вахштайна. – М.: Изд. дом "Территория будущего", 2006. – С. 267-306.
- Ларіна Т. О. Практики мінімізації ризику в процесі життєконструювання / Т. О. Ларіна // Наукові студії із соціальної та політичної психології. Вип. 31(34). – К., 2012. – С.102-109.
- Пишняк А. И. Психографика: к описанию стилей жизни россиян [Электронный ресурс] / А. И. Пишняк // Режим доступа: <http://www.sociologos.ru/upload/File/psychographics.pdf/>.
- Посохова В. В. Обзор практик спілкування в мережі Інтернет / В. В. Посохова // Наукові студії із соціальної та політичної психології. – Вип. 31(34). – К., 2012. – С. 93-102.
- Радкевич А. Л. Социальные Интернет- практики как объект социологического анализа [Электронный ресурс] / А. Л. Радкевич. – Режим доступа : <http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2009/3/Radkevich/>.
- Рощина Я. М. Дифференциация стилей жизни россиян в поле досуга / Я. М. Рощина // Экономическая социология. – 2007. – Т. 8, № 4. – С. 23-42.
- Титаренко Т. М. Особистісні практики конструювання життя: зміна фокусування / Т. М. Титаренко // Педагогічна і психологічна наука в Україні: зб. наук. праць: в 5 т. – Т. 2: Психологія, вікова фізіологія та дефектологія. – К.: Педагогічна думка, 2012. – С. 175-186.
- Титаренко Т. М. Соціально-психологічні практики життєконструювання: абрис концептуальної моделі / Т. М. Титаренко // Наукові студії із соціальної та політичної психології. – Вип. 30(33). – К., 2012. – С. 153-155.

## REFERENCES

1. Bevzenko, L. D. (2008). *Stili zhizni perekhodnogo obshchestva [Lifestyles of transitional society]*. Kyiv: In-t sotsiologii NAN Ukrainy [in Russian].
2. Bevzenko, L. D. (2012). *Postneklassicheskie praktiki: vozmozhnost kontseptualizatsii v logike gabitualnykh i sotsiokulturnykh transformatsiy [Postnonclassical practices: the possibility of conceptualizing in the habit and sociocultural transformations logic]*. St. Petersburg: Izd. dom "Mir" [in Russian].
3. Berger, P., Lukman, T. M. (1995). *Sotsialnoe konstruirovaniye realnosti: traktat po sotsiologii znaniya [Social construction of reality: a treatise on the sociology of knowledge]*. Moscow: MEDIUM [in Russian].
4. Burdye, P. (1994). *Nachala [First principles]*. Moscow: Socio-Logos [in Russian].
5. Burdye, P. (2001). *Prakticheskiy smysl [Common sense]*. (A. T. Bikbov, K. D. Voznesenskaya, S. N. Zenkin, N. A. Shmatko, Trans). St. Petersburg: Aleteyya [in Russian].
6. Volkov, V. V., & Khakhordin, O. V. (2008). *Teoriya praktik [The theory of practices]*. St. Petersburg [in Russian].
7. Garfinkel, G. (2007). *Issledovaniya po etnometodologii [Studies in Ethnomethodology]*. St. Petersburg: Piter [in Russian].
8. Giddens, E. *Ustroyeniye obshchestva: Ocherk teorii strukturatsii [Society-raising: Outline of the Theory of Structuration]*. Moscow [in Russian].
9. Glukhikh, A. Yu. *Sotsiokulturnyye mekhanizmy formirovaniya prezentatsii (v kontekste kontseptsii stilya zhizni) [Sociocultural mechanisms of forming presentation (in the context of the life-style concept)]*. Retrieved from <http://maiskoechtivo.pstu.ru/2006/1/1.htm/> [in Russian].
10. Kastels, M. (2004). *Galaktika Internet: Razmyshleniya ob Internete, biznese i obshchestve [The Internet Galaxy: Reflections on the Internet, business, and society]*. (A. Matveyev, Trans). Yekaterinburg: U-Faktoriya [in Russian].
11. Knorr-Tsetina, K. (2006). *Sotsialnost i obyekty [Sociality and objects]. Sotsiologiya veshchey: sb. statey – Sociology of Goods: Collection of articles.* (pp. 267-306). Moscow: Izd. dom "Territoriya budushchego" [in Russian].
12. Larina, T. O. (2012). *Praktyky minimizatsii ryzyku v protsesi zhyttiekonstruiuvannya [Practices of risk minimizing in life-constructing process]. Naukovi studii iz sotsialnoi ta politychnoi psykholohii – Scientific Studies on Social and Political Psychology, 31(34), 102-109.* Kyiv [in Ukrainian].
13. Pishnyak, A. I. *Psikhografika: k opisaniyu stiley zhizni rossiyan [Psychographics: on the description of Russians' lifestyles]*. Retrieved from <http://www.sociologos.ru/upload/File/psychographics.pdf/> [in Russian].
14. Posohova, V. V. (2012). *Ohliad praktyk spilkuvannya v merezhi Internet [Review of communication practices in the Internet]. Naukovi studii iz sotsialnoi ta politychnoi psykholohii – Scientific Studies on Social and Political Psychology, 31(34), 93-102* [in Ukrainian].
15. Radkevich, A. L. *Sotsialnyye Internet-praktiki kak obyekty sotsiologicheskogo analiza [Social Internet-practices as an object of sociological analysis]*. Retrieved from <http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2009/3/Radkevich/> [in Russian].
16. Roshchina, Ya. M. (2007). *Differentsiatsiya stiley zhizni rossiyan v pole dosuga [Differentiation of Russians' lifestyles in the field of leisure]. Ekonomicheskaya sotsiologiya – Economical Sociology, Volume 8, 4, 23-42* [in Russian].
17. Tytarenko, T. M. (2012). *Osobystisni praktyky konstruiuvannya zhyttia: zmina fokusuvannya [Personal life-constructing practices: change in focus]. Pedahohichna i psykholohichna nauka v Ukraini: zb. naukovykh prats: v 5 t. T. 2: Psykholohiia, vikova fiziolohiia ta defektolohiia – Pedagogical and Psychological Science in Ukraine: Collection of Scientific Works: in 5 Volumes. Volume 2: Psychology, Developmental Physiology and Defectology.* (pp. 175-186). Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].
18. Tytarenko, T. M. (2012). *Sotsialno-psykholohichni praktyky zhyttiekonstruiuvannya: abrys kontseptualnoi modeli [Socio-psychological practices of life-constructing: outline of the conceptual model]. Naukovi studii iz sotsialnoi ta politychnoi psykholohii – Scientific Studies on Social and Political Psychology, 30(33), 153-155.* Kyiv [in Ukrainian].

**Н. С. Малеева**

### СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ КОММУНИКАТИВНЫХ ПРАКТИК В СЕТИ ИНТЕРНЕТ

В статье рассматривается новый вид социальных практик, а именно коммуникативные практики, реализуемые во всемирной сети Интернет. Определены основные характерные особенности социальных и интернет-практик. Выяснено, что коммуникативные практики в сети Интернет заключаются в обмене информацией между пользователями и реализуются как общение или обмен контентом. Сделан вывод о том, что коммуникация в виртуальном пространстве возникает как воспроизведение, продолжение социальной реальности с дополнительными сервисами и возможностями.

**Ключевые слова:** социальные практики, интернет-практики, коммуникативные практики, Интернет.

**N. S. Malieieva**

### PSYCHOSOCIAL CONTENT OF COMMUNICATIVE PRACTICES ON THE INTERNET

The article reveals a contemporary computerized world, which is leading to modifications in the lifestyle and activities organization, behavior and practices, etc. A new mode of social practices is analyzed; especially some

communicative practices are fulfilled by the World Wide Web. Hence, these practices depict the nature of the lifestyle in some modes of cultural environment not mentioning the social lifestyle of the modern society. Some local and foreign concepts are investigated. Therefore, the basis of these concepts was taken to identify the most important features of the social and the Internet practices; for instance, instrumentality, collectivism, familiarity, background and routine nature were considered. It is established that the practices are characterized by openness, continuous development, great variety and close relationship with human life. The nature and the content of communicative practices on the Internet were examined. Thus, the main principle of how they work is exchanging and sharing the information between users. Based on this analysis it's completely obvious that investigating the features of the Internet network practices is important and expedient. It will help to understand their nature, features and modes of communicative exercises in the cyberspace. Additionally, it will lead to identify some characteristic features of the people while cooperation in the Internet. For example, this communication will show the impact on a person and will reveal some negative and positive aspects of a personality. Then the directions, which can help to optimize the communication of users, will be maintained in a new communicative environment. Conclusively, the communication in a virtual space appears as a reproduction and prolongation of the social reality, but provided with additional services and abilities it modernizes the social reality. So, it is determined that the development of the information and the communication defines the basic communicative practices, which are the most important sources of social and cultural innovations, self-realization not mentioning creativity and lifestyle in the progressive informative society.

**Keywords:** social practices, the Internet practices, communicative practices, the Internet.

*Подано до редакції 01.08.14*

---